

10 клас

1 тур

Паважаныя ўдзельнікі алімпіяды! Вам прапануюцца тэарэтычныя заданні, на якія неабходна даць разгорнутыя адказы. Адказы неабходна запісываць у адведзенных для іх месцах акуратным, разборлівым почыркам.

Жадаем вам поспехаў!

I.	Разглядзіце ілюстрацыю і адкажыце на пытанні.	
		
1.	Гэта – адно з найбольш прыкметных збудаванняў свету; лічыцца адным з найбуйнейшых твораў антычнай архітэктуры і тэхнікі. Як называецца гэты архітэктурны твор?	
2.	У якім горадзе ён пабудаваны?	
3.	Калі пабудаваны?	
4.	Колькі гледачоў мог змясціць гэты самы вялікі са старажытных амфітэатраў?	
5.	Дзеля чаго выкарыстоўвалася гэта збудаванне?	
6.	Што і хто сталі прычынай частковага разбурэння гэтага помніка сусветнай спадчыны ЮНЭСКО?	

II.	Пазнайце гістарычную асобу Еўропы Сярэднявекі і ранняга Новага часу.	
1.	Славянскія асветнікі IX ст. і прапаведнікі хрысціянства, стваральнікі славянскага алфавіта, першыя перакладчыкі богаслужбовых кніг на славянскую мову. Нарadzіліся ў горадзе Солунь (цяпер Салонікі),	

	Грэцыя) Да таго ж яны – браты.	
2.	Італьянскі паэт XIV ст., кіраўнік старэйшага пакалення гуманістаў, адзін з найвялікшых дзеячаў ранняга Рэнесанса. Рымскі сенат і Парыжскі універсітэт абвясцілі яго лаўрэатам.	
3.	Яна абвясціла, што пасланая Небам для вызвалення краіны ад англійскага панавання. Кароль паставіў яе на чале арміі. Нацыянальная гераіня Францыі. Трапіўшы ў палон да бургундцаў, была асуджана як ератычка і спалена на вогнішчы. Пасля была рэабілітавана і кананізавана – прылічана каталіцкай царквой да аблічча святых. Хто гэта жанчына першай паловы XV ст.?	
4.	Гэты кароль XV ст. меў мянушку Асцярожны, Разумны. Аддаваў перавагу хітрасці, за што яго празвалі “сусветным павуком”. Крэпасці стараўся браць не штурмам, а падкупам.	
5.	Ён у 1445 г. выпусціў першую ў Еўропе друкаваную кнігу.	
6.	Кароль Францыі. Валадарыў 72 гады (1643–1715) – даўжэй, чым які іншы еўрапейскі манарх у гісторыі. Перакананы прыхільнік прынцыпу абсалютнай манархіі і боскага права каралёў. Яму прыпісваюць выраз “Дзяржава – гэта я”. Умацаванне сваёй улады спалучаў з удалым падборам дзяржаўных дзеячаў на ключавыя палітычныя пасады.	

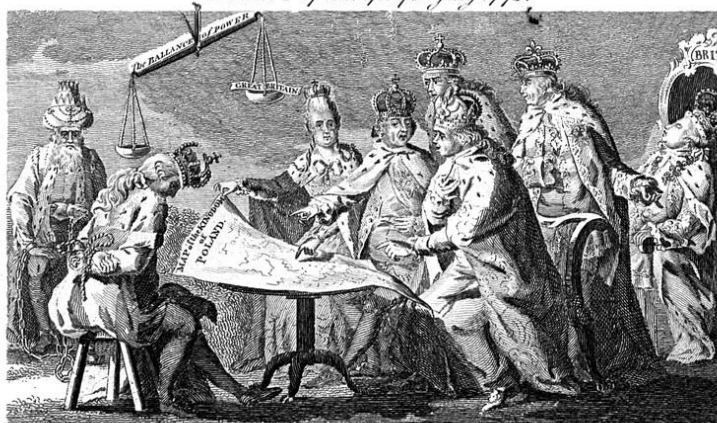
III.	Запоўніце табліцу “Архітэктурныя стылі ў Еўропе ў X–XIX ст.” <i>За кожны правільны адказ у калонках 1, 2 – 2 балы, у калонцы 3 – 5 балаў. Усяго 16 балаў.</i>		
1.	Назва мастацкага стылю	Час распаўсюджвання (стагоддзі)	Характэрныя рысы стылю
2.	Раманскі стыль	?	Унушальныя памеры, манументальнасць, масіўнасць, суровасць пабудовы, маленькія вокны, крапасны характар архітэктуры.
3.		XII–XV ст.	Выявіўся, галоўным чынам, ў архітэктуры храмаў, сабораў, цэркваў, манастыроў. Усе элементы стылю падкрэсліваюць вертыкаль – адсюль “лёгкасць” пабудовы, нібыта імкненне ўверх. Мноства востраканечных вежаў, аркі з заостраным верхам, спічастыя вокны.
4.	Барока	XVI–XVIII ст.	?
5.	Ракако	?	Вытанчанасць і вертыкалізм прапорцый, скульптурная пластычнасць фасадаў і інтэр’ераў, маляўнічасць і складнасць сілуэта, створанага шмат’ярусныя ажурнымі вежамі, фігурнымі франтонамі і хвалістымі фасадамі. Ад сталага барока XVII ст. з яго стрыманасцю, масіўнасцю і глыбокай унутранай экспрэсіяй ракако адрознівалася дынамізмам, лёгкасцю, свабодай.

6.	Класіцызм	канец XVIII– XIX ст.	?
----	-----------	-------------------------	---

IV. Разглядзіце ілюстрацыі і адкажыце на пытанні.

Picture of Europe for July 1772.

1.	З якімі падзеямі звязаны гэтыя ілюстрацыі?
2.	Хто з гістарычных дзеячаў намаляваны на першай карціне?
3.	Якая падзея адлюстравана на трэцяй карціне?
4.	Хто цэнтральны герой гэтай карціны? Адкуль ён родам.
5.	Хто аўтар трэцяй карціны?
6.	Якая дзяржава ў выніку падзеяў Рэчы Паспалітай прысвоіла ўсе землі сучаснай Беларусі?

V.	Разглядзіце партрэт і адкажыце на пытанні.	
		
1.	Гэта – удзельнік Вайны за незалежнасць ЗША, кіраўнік паўстання 1794 г. у Рэчы Паспалітай, нацыянальны герой Беларусі, Польшчы, ЗША, ганаровы грамадзянін Францыі. Генералісімус арміі Рэчы Паспалітай. Пра каго гаворка?	
2.	За якія заслугі гэты ўраджэнец Брэсцкага ваяводства ВКЛ стаў нацыянальным героем ЗША?	
3.	Чаму ён адхіліў прапанову ўзяць на сябе камандаванне польскімі легіёнамі, якія фармаваліся ў войску Францыі, каб ісці з Напалеонам на Расію?	
4.	Дапішыце патрэбнае: _____ на 44 гады апырэдзіў буржуазныя рэформы ў Расійскай імперыі, напісаўшы ў сваім завяшчанні аб _____.	

VI.	Разглядзіце гэты помнік і адкажыце на пытанні.	
		
1.	<p>Гэты знакаміты палітык, дыпламат, а таксама кампазітар нарадзіўся пад Варшавай, быў папечнікам Тадэвуша Касцюшкі ў паўстанні 1794 г., потым – сенатарам Расійскай імперыі, прапанаваў цару Аляксандру I праект адраджэння Вялікага Княства Літоўскага, памёр у эміграцыі ў Італіі. Хто гэта?</p>	
2.	<p>Сваю родавую сядзібу на тэрыторыі Беларусі ён ператварыў ў шырока вядомы культурны асяродак, які атрымаў у сучаснікаў назву “Паўночныя Афіны”. Дзе сёння знаходзіцца гэта сядзіба, што ў наш час аднаўляецца і з’яўляецца турыстычным аб’ектам ?</p>	
3.	<p>У гэтай сядзібе ён напісаў музычны твор паланэз ля мінор, які стаў адным з найбольш вядомых шэдэўраў еўрапейскай музычнай культуры. Якую назву атрымаў гэты паланэз?</p>	
4.	<p>З чым звязана такая назва гэтага паланэза?</p>	

5.	У якім беларускім горадзе ўстаноўлены гэты помнік?
-----------	---

VII.	Прачытайце гістарычны дакумент і адкажыце на пытанні.
-------------	--

З “Запіскі аб некаторых пытаннях па ўладкаванні Паўночна-Заходняга краю”, пададзенай 14 мая 1864 г. віленскім генерал-губернатарам графам Міхаілам Мураўёвым імператару Аляксандру II.

Для ўтверждения русскаго владычества в Северо-Западном крае необходимо принять следующие главные меры:

...Меры в отношении народного образования.

1) Обратить особенное внимание на устройство возможно большего числа народных школ как в селениях, так и в городах. В этих школах преподавать самые элементарные знания и преимущественно русскую и славянскую грамоту, первые начала счисления, молитвы, первоначальные понятия о догматах православной веры...

Школы эти преимущественно должны оставаться в руках духовенства... учителями же и их помощниками назначать, где окажется удобным, сельских писарей из семинаристов, вызванных из великороссийских губерний, дабы тем самым сократить излишние расходы и дать наставникам более приличное содержание.

...Достаточно было бы оставить гимназии в губернских городах и, по особым уважениям, в виде исключения, в некоторых других местностях, преобразовав оные совершенно и заместив все преподавательские места учителями из России. Деньги, которые останутся от упразднения излишних гимназий и трехклассных училищ, следует употребить на усиление вообще народного образования в селах и городах и на открытие русских училищ для приготовления русских учителей...

1.	Якая задача была пастаўлена М. Мураўёвым у галіне народнай асветы ў так званым Паўночна-Заходнім краі, асноўную частку якога складала Беларусь?
-----------	--

2.	Ці можна згадзіцца з тым, як тлумачыць аўтар прычыны прызначэння ў народных школах у якасці настаўнікаў семінарыстаў, выкліканых з “великороссийских” губерняў?
-----------	--

4.	Чаму расійскія ўлады не давяралі мясцовым настаўнікам?
-----------	---

5.	Чаму аўтар запіскі атрымаў у беларускім народзе прозвішча Мураўёў-вешальнік?
-----------	---

6.	Ці згодны вы са спробамі апраўдання палітыкі М. Мураўёва па кіраванню так званым Заходнім краем. Свой адказ абгрунтуйце.

VIII.	Запоўніце табліцу “Праекты ўтварэння беларускай дзяржаўнасці, прапанаваныя беларускім нацыянальным рухам пад час Першай сусветнай вайны”. <i>За правільны адказ на пытанне ў першым і трэцім слупках – на 2 балы, у другім слупку – 5 балаў. Усяго 9 балаў.</i>		
	1	2	3
Ініцыятар праекта	?	Антон Луцкевіч	Вацлаў Ластоўскі
Назва дзяржавы (або сутнасць праекта)	Канфедэрацыя Вялікага Княства Літоўскага	?	Поўная дзяржаўная незалежнасць і тэрытарыяльная цэласнасць Беларусі ў яе этнаграфічных межах
Год распрацоўкі	1915	1916	?

IX.	Адкажыце на пытанні, выкарыстоўваючы ілюстрацыю.
	

1.	Калі была створана дзяржава, паштовую марку якой вы бачыце на ілюстрацыі?	
2.	Колькі ўстаўных грамат юрыдычна абвясчалі працэс стварэння гэтай дзяржавы? Што абвясчала кожная?	
3.	У якіх геапалітычных умовах была прыняты першы з гэтых дакументаў?	
4.	Што агульнага паміж “Этнаграфічнай картай беларускага племені” Яўхіма Карскага і тэрыторыяй гэтай дзяржавы?	
5.	Па якіх прыкметах БНР не з’яўлялася незалежнай дзяржавай?	
6.	Ахарактарызуйце ўзаемаадносіны ўраду БНР з нямецкімі акупацыйнымі ўладамі?	

X.	Разглядзіце карыкатуру і адкажыце на пытанні.	
	 <p data-bbox="715 952 874 969">THE ADOPTED CHILD</p>	
1.	Як вы думаеце, якая падзея адлюстравана на ілюстрацыі?	
2.	Датуйце карыкатуру з дакладнасцю да года.	
3.	Хто паказаны ў вобразе шчаслівых бацькоў?	
4.	Чаму ў немаўляці ў калысцы ў якасці цацкі граната? Калі ўпершыню “дзіця” выкарыстае гэту цацку?	
5.	Якія далейшыя дзеянні бацькоў у выхаванні дзіцяці?	

6.	Выкажыце здагадку, якія дзяржавы – праціўнікі гэтай “сямейнай ідыліі” можна было паказаць на карыкатуры.